

Svenska Kraftnät

Vår referens/dnr:

Er referens/dnr:

2014/2346/3

2015-11-17

Remissvar

Svenska Kraftnäts Nätutvecklingsplan 2016-2025

Svenskt Näringsliv har mottagit Svenska Kraftnäts nätutvecklingsplan för 2016-2025 och önskar lämna följande synpunkter.

Inledning

Rapporten är väl genomarbetad och ger en god överblick över rådande läge gällande stamnätets utveckling och parametrar som påverkar denna. Läsaren får också en heltäckande bild över såväl pågående som planerade projekt. Därtill lyfts flera viktiga aspekter i hur energi- och klimatpolitiken bedrivs och hur den påverkar elsystemet.

Svenskt Näringsliv är i grunden positiva till investeringar i stamnätet och elnätet i övrigt, då detta syftar till att förbättra leveranssäkerheten och effektiviteten i elnäten. För delar av näringslivet, inte minst industrin, är en säker energitillförsel central för att kunna bedriva verksamheten på ett lönsamt sätt. Därtill är kostnaden för energin en viktig konkurrensfaktor, där det är den totala systemkostnaden som är central, vari både elpris, nättariffer, skatter och avgifter ingår. Det är därför avgörande att summan av dessa fyra parametrar är rimlig för att inte äventyra den svenska industrins konkurrenskraft.

Svenskt Näringsliv tycker även att det är positivt att Svenska Kraftnät remitterar nätutvecklingsplanen.

Drivkrafter för nätinvesteringar

Svenska Kraftnät pekar i rapporten på att drivkrafterna för investeringar i stamnätet kraftigt förändrats under det senaste decenniet, och att det idag är flera krafter som samverkar för att driva utvecklingen. Svenska Kraftnät anger i rapporten att nätinvesteringar kan delas in i tre huvudgrupper baserat på drivkraften för investeringen:

1. Anslutning av ny elproduktion
2. Flaskhalsar och marknadsintegration
3. Behovet av reinvesteringar

Därutöver påpekar Svenska Kraftnät också särskilt att den största övergripande drivkraften utgörs av den förändrade energi- och klimatpolitiken.

Givetvis är det viktigt att reinvesteringar i existerande stamnät, som behövs för att upprätthålla nätets driftsäkerhet till följd av att komponenterna blivit för gamla, genomförs. Inte minst för att upprätthålla den goda leveranssäkerhet och elkvalitet Sverige idag har, och som är en viktig förutsättning för näringslivet och särskilt industrin. Att underhålla befintligt stamnät anser Svenskt Näringsliv bör vara högt prioriterat vad gäller planeringen av investeringar.

Självklart är det också viktigt att det svenska och nordiska elsystemet utvecklas, varför det också behövs investeringar i stamnätet till följd av ny elproduktion samt för att minimera flaskhalsar. Dock är det centralt att kostnads-nyttoanalyser används för att avgöra vilka av dessa investeringar som bör genomföras.

Enligt rapporten har Svenska Kraftnät för närvarande förfrågningar om anslutning av vindkraft på 18 000 MW. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv är det inte rimligt att genomföra alla dessa projekt, särskilt då vindkraften är väderberoende, inte planerbar samt ställer ökade krav på utökad nätkapacitet. Svenska Kraftnät pekar också på att den omfattande vindkraftsutbyggnaden innebär en betydande utmaning vid planering av nätets utbyggnadsbehov, inte minst då tillståndsprocesserna för utbyggnad av stamnätet ofta är betydligt längre än motsvarande processer för vindkraftsanläggningar. Detta är något som bör ses över. Hur stor andel av dessa projekt som ska realiseras bör analyseras utifrån ett systemperspektiv där kostnader vägs mot nyttan och effekterna för hela elsystemet och kunderna.

Enligt Svenska Kraftnäts prognos kommer Sverige år 2025 ha en positiv energibalans, vilket enligt Svenskt Näringslivs tolkning innebär att Sverige även då kommer att vara en nettoexportör av el. Vid en ökad marknadsintegration med andra länder innebär detta att den huvudsakliga nyttan av denna kommer att hamna utanför Sverige samt hos elproducenterna i Sverige. Med hänsyn till detta anser Svenskt Näringsliv inte att det är rimligt att det enbart är konsumenterna i Sverige som ska betala för en ökad marknadsintegration eller förstärkningar inom Sverige som krävs för att åstadkomma detta. De länder som drar nytta av utbyggnaden bör också stå för en del av kostnaden.

Svenska Kraftnät skriver att politiska ambitioner inte ska begränsas kraftigt av nätets kapacitet. Med hänsyn till detta vill Svenskt Näringsliv ta tillfället i akt att påpeka att det då är viktigt att de politiska ambitionerna är långsiktiga samt brett förankrade. Det är därför positivt att Energikommissionen nu arbetar för att nå en långsiktig energipolitisk överenskommelse för Sverige, så att även Svenska Kraftnät kan planera sina nätinvesteringar på lång sikt.

Investeringsvolymen

Svenska Kraftnät konstaterar att investeringarna i det svenska stamnätet under senare år nått en historiskt mycket hög nivå samt att investeringarna som presenteras i planen kommer att få betydande konsekvenser för verkets ekonomi och för stamnätstariffen som tas ut från kunderna.

Svenska Kraftnät bedömer att kostnaderna för drift, förvaltning och utveckling av stamnätet kommer att öka med 100 procent under den aktuella perioden. Då Svenska Kraftnät skriver att de investeringar som genomförs ytterst betalas av slutkunderna, tolkar Svenskt Näringsliv

att detta också kommer att innebära en 100-procentig kostnadsökning för kunderna. Detta är synnerligen tveksamt att denna kostnadsökning är motiverad och acceptabel. För företag som är stora elköpare och dessutom internationellt konkurrensutsatta, kan detta medföra försämrad konkurrenskraft i ett globalt perspektiv.

Effektbalans

I planen skriver Svenska Kraftnät att effektbalansen i elområde SE1 och SE2 även år 2025 kommer att vara stark, vilket är positivt. Däremot bedöms balansen i SE3 och SE4 försämrats när kärnkraft stängs. Ny vindkraft kommer att tillföra energi, men inte effekt i samma utsträckning och inte nödvändigtvis när den efterfrågas. Svenska Kraftnät anger att de primära åtgärderna för att hantera problematiken bör vara ny produktionskapacitet samt en förstärkning av överföringskapaciteten i snitt 2. Svenskt Näringsliv anser att den försämrade balansen i elområde 3 och 4 är mycket oroande, och instämmer i Svenska Kraftnät bedömning av att både ny produktionskapacitet och förstärkning av stamnätet kommer att behövas.

Sverige har väl utbyggda handelsförbindelser med våra grannländer. Svenska Kraftnät påpekar att befintliga och nya utlandsförbindelser kan bidra till att stödja effektbalansen, men att förbindelserna med andra länder i sig inte är en fullgod lösning på effektproblematiken, då det kräver att grannländerna har en överskottssituation vid rätt tillfälle. Detta är ett mycket viktigt påpekande.

Slutsatser

Sammanfattningsvis konstaterar Svenskt Näringsliv att nätutvecklingsplanen ger en bra genomlysning av utmaningarna och behoven i utvecklingen av stamnätet och elsystemet. Svenskt Näringsliv uppskattar att affärsverket tydligt beskriver vilka drivkrafterna är bakom de investeringar som anses behövas framöver. Däremot anser Svenskt Näringsliv inte att det är rimligt om samtliga investeringar som föreslås genomförs med tanke på den radikala kostnadsökning för kunderna som detta skulle medföra. Med anledning av detta anser Svenskt Näringsliv att en prioritering bör göras mellan investeringarna, där kostnadsnyttoanalyser används som det huvudsakliga verktyget.

Stockholm som ovan

Maria Sunér Fleming
Ansvarig Energi och Klimat
0733-01 73 15

Linda Flink
Handläggare Energi och Klimat
070-363 48 52